

BLOC 3. ORGANITZACIÓ ECONÒMICA I ESPAI GEOGRÀFIC

TEMA 9. EL SECTOR SECUNDARI

Vocabulari

sector secundari
indústria lleugera
indústria pesada
indústria de base
indústria d'equip

indústria d'alta tecnologia
societat anònima
societat limitada
indústria pública
indústria privada

concentració vertical
concentració horitzontal
divisió social del treball
divisió tècnica del treball

Què veurem?

Apartats 4-5-6-7

EXAMENS

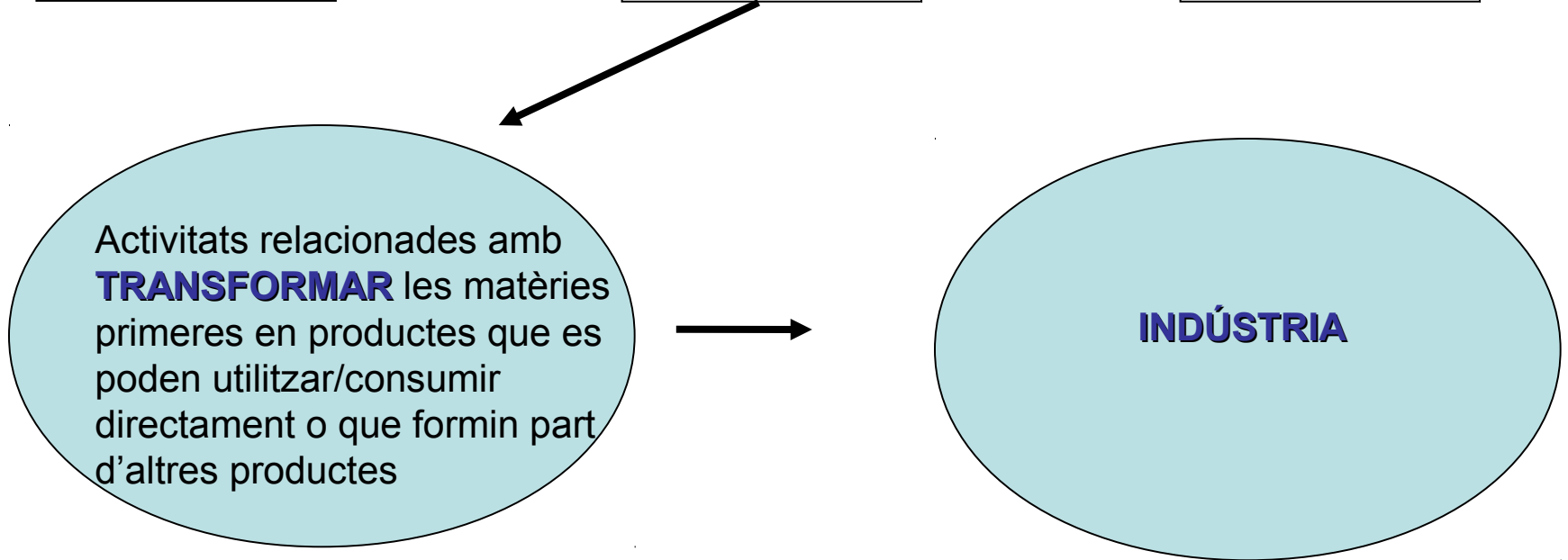
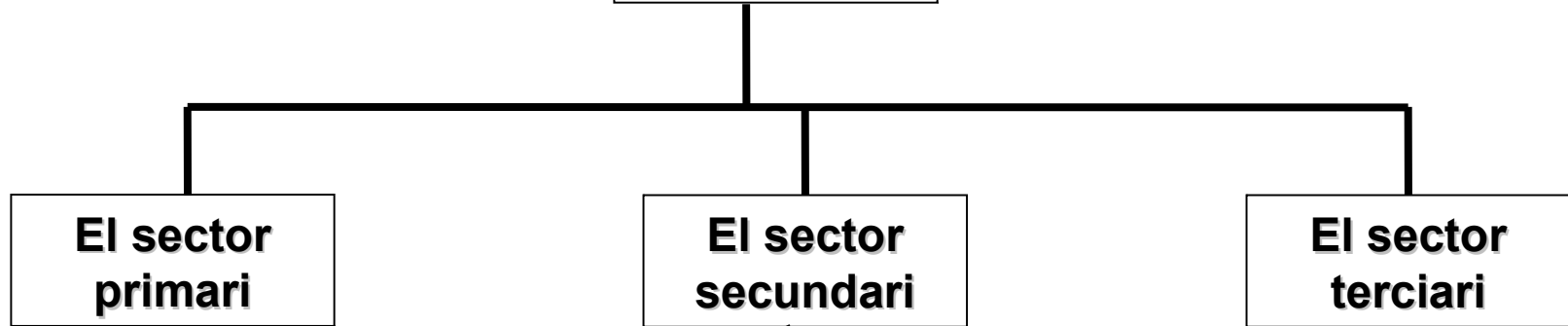
-Teoria (apartats) + vocabulari

Pràctica

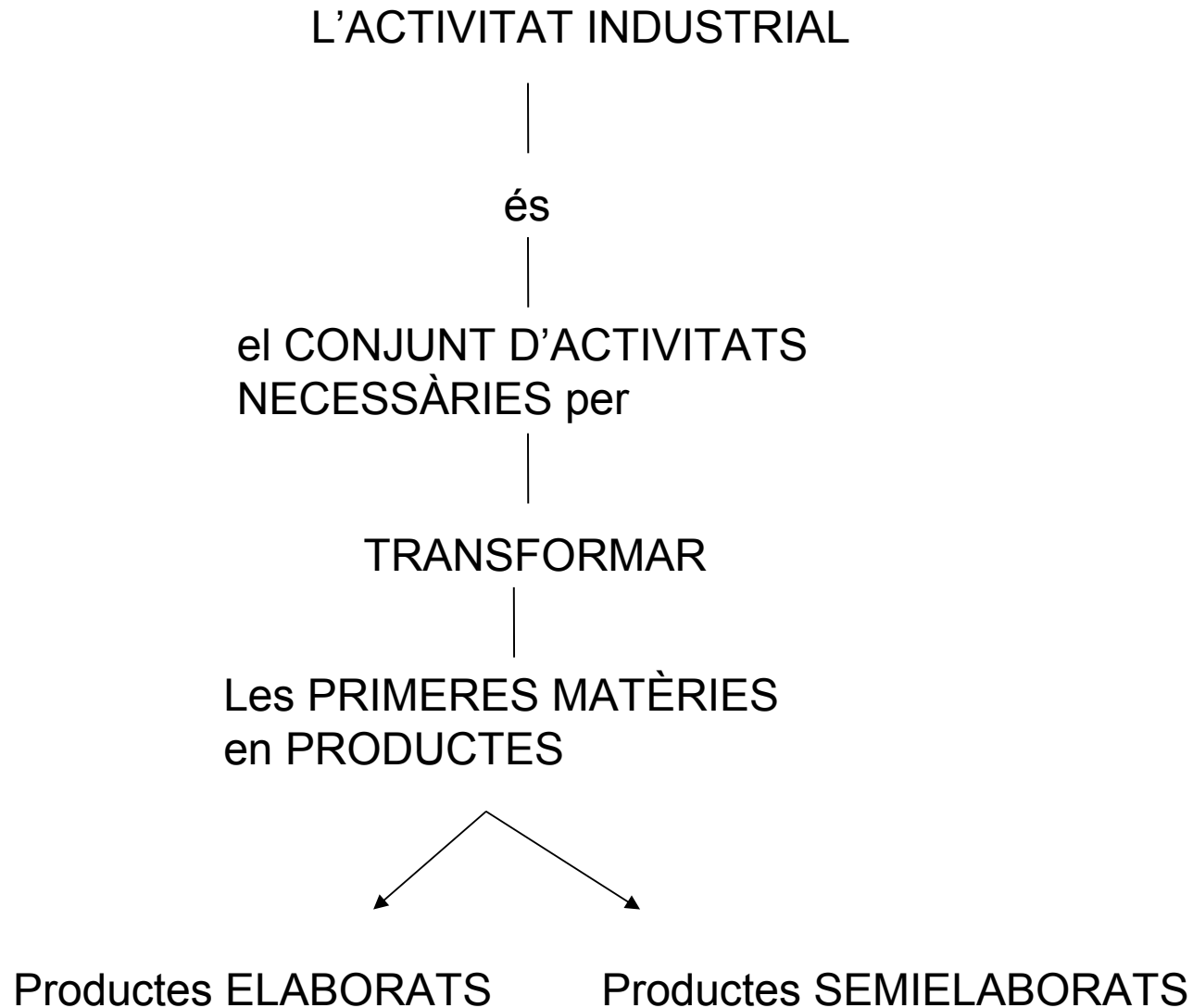
- Mapa indústria mundial
- Activitats de reforç unitat 9

-
- ✓ L'activitat industrial: què és? P. 166
 - ✓ Evolució de l'activitat industrial, p. 167
 - ✓ Tipus d'indústria i classificació, 168-169
 - ✓ Procés i treball industrial, p. 170
 - ✓ Localització de la indústria al món, p. 172-173

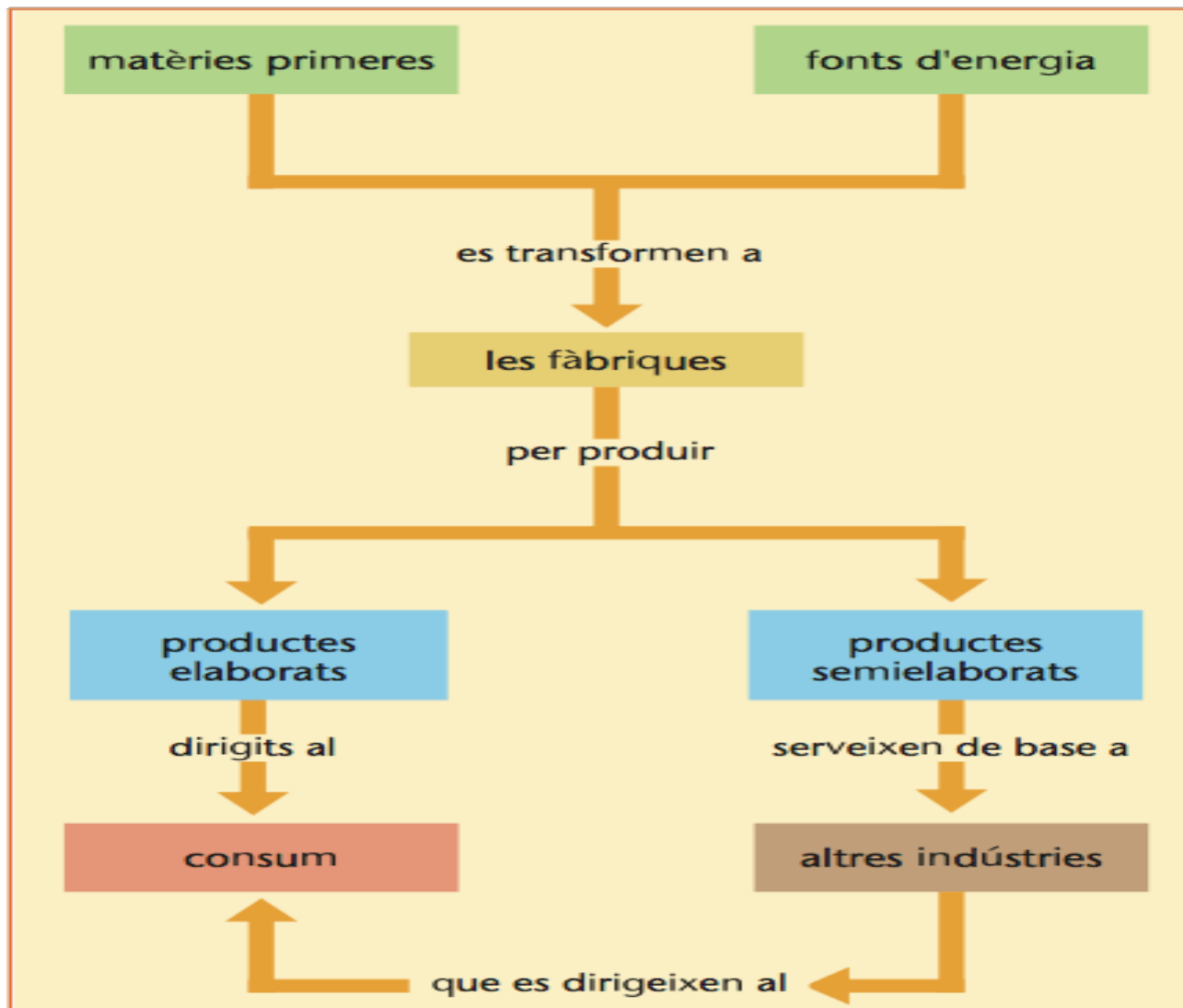
**Sectors
econòmics**

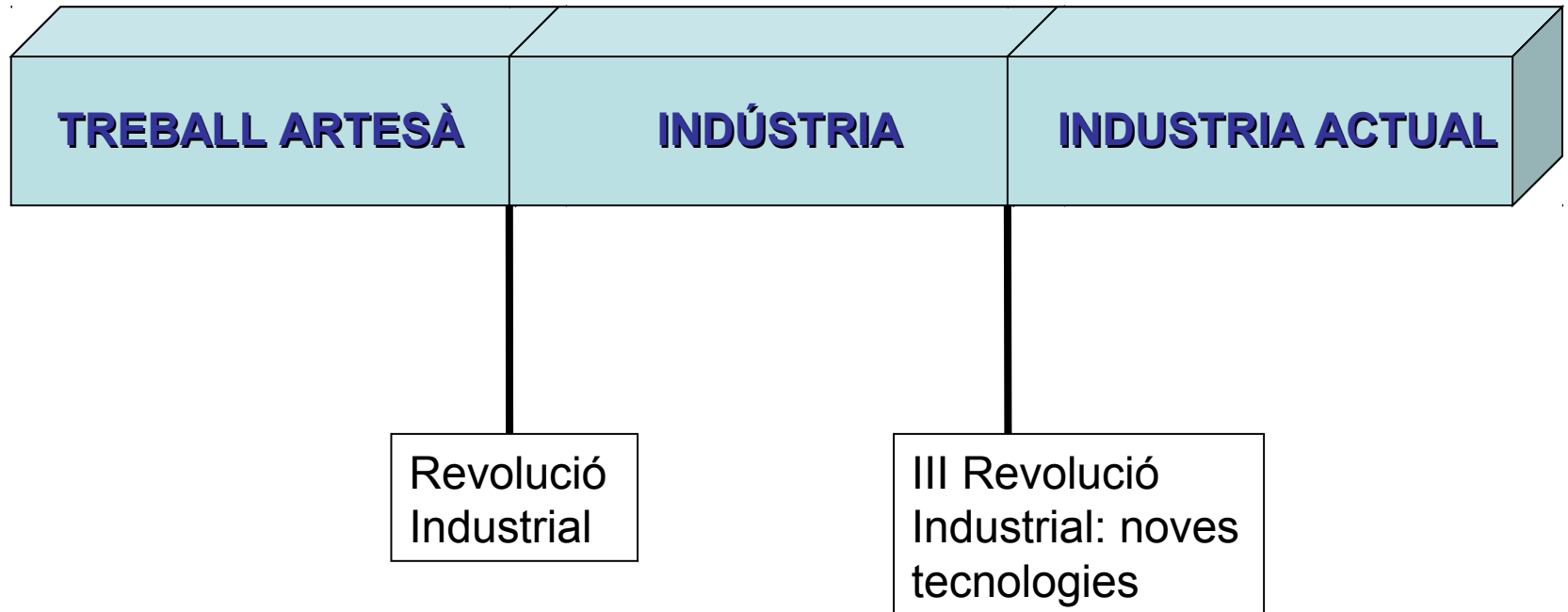
L'activitat industrial: què és?

PROCÉS DE L'ACTIVITAT INDUSTRIAL

Evolució de la indústria

TREBALL ARTESÀ

Fins a la meitat del segle XVIII
(abans de la revolució industrial)

Espai de treball

Taller artesà.
Espai reduït (sovint han de sortir fora per fer feines)

Nombre de treballadors

Pocs treballadors.
El mestre artesà n'és el propietari.

Eines i màquines

Eines i màquines rudimentàries accionades manualment o per energies orgàniques

Fonts d'energia

Energies orgàniques (vent, aigua, llenya, força humana, força animal)
Molt vinculades al medi

Producció

Treball individualitzat
Poca quantitat.
Preu elevat.

TREBALL INDUSTRIAL

A partir de la meitat del segle XVIII
(després de la revolució industrial)

Fàbrica.

Gran espai amb diferents zones de producció.

Nombre elevat de treballadors, que en alguns casos superen el milenar (gran fàbrica)

Maquinària autònoma, que funciona amb un motor.

Màquines de recent invenció molt productives i que no necessiten força humana

Carbó mineral i vapor per fer funcionar les màquines de vapor

Treball en sèrie
Moltíssima quantitat
Preu baix

INDUSTRIA ACTUAL

Espai de treball	Gran empresa, mitjana empresa o petita empresa
Nombre de treballadors	La mà d'obra s'està reduïnt a causa de la robotització i automatització
Eines i màquines	Noves tecnologies aplicades a la producció (informàtica, robòtica, etc...)
Fonts d'energia	Elèctrica (procedent de fonts diverses)
Producció	Fabricació de productes molt diversos Productivitat molt elevada Producció globalitzada (repartida per tot el món)

**Tipus d'indústria
i classificació**

INDÚSTRIA

*La classificam de diferent
manera tenint en compte
diferents ítems*

**Segons el
producte
elaborat**

**Ind. de béns de producció o
pesada**

**Ind. de béns de consum o
lleugera**

**Segons la
mida i
nombre de
treballadors**

Petita empresa

Mitjana empresa

Gran empresa

**Segons la
propietat**

Societat anònima

Societat limitada

**Segons
l'origen del
capital**

Empresa privada

Empresa pública

***Segons la
producció (o
producte elaborat)***

```
graph TD; A["Segons la  
producció (o  
producte elaborat)"] --> B["De béns de  
producció o  
pesada"]; A --> C["De béns de  
consum o  
lleugera"]; B --> D["De base"]; B --> E["D'equip"];
```

***De béns de
producció o
pesada***

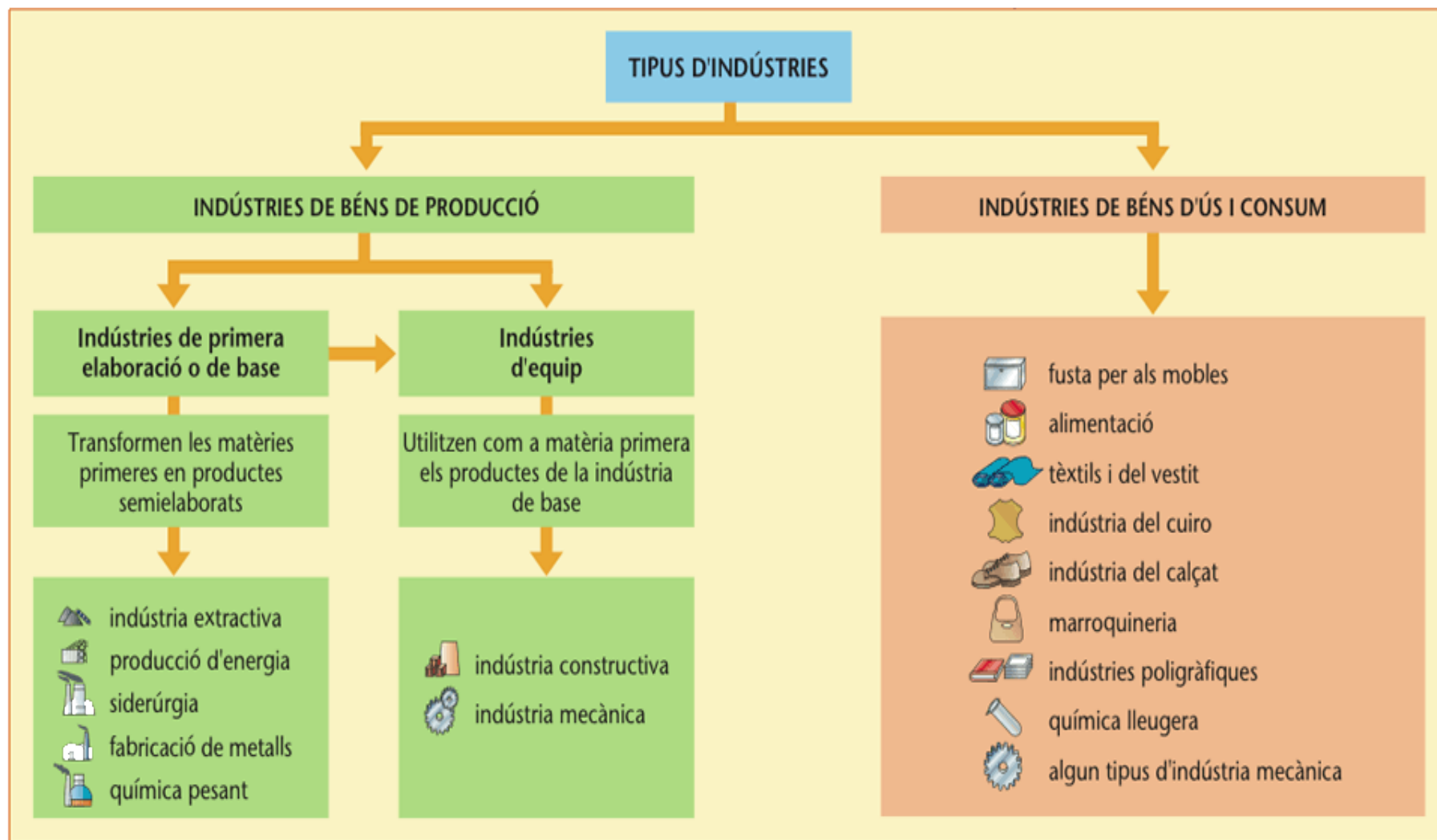
***De béns de
consum o
lleugera***

De base

D'equip

	INDÚSTRIA PESADA	INDUSTRIA LLEUGERA
Espai (instal·lacions)	Requereix gran extensió de terreny (fàbriques, magatzems, naus,...)	Requerix manco espai.
Nombre de treballadors	Molts treballadors	Manco treballadors
Despesa d'energia i capital	- Suposa una inversió de capital molt elevada. - Implica un cost energètic i medioambiental molt gran	-No suposa una inversió de capital tan elevada - Implica menys cost energètic i medioambiental
Tipus de producció	Productes que serviran per altres processos productius	Productes finals o de consum, destinats a ser usats o consumits pels compradors
Exemples	Química pesada, petroquímica, siderometal·lúrgica, ...	Alimentació i beguda, tèxtil, sabateria, farmacèutica, pells i cuir, moble, ...

CLASSIFICACIÓ DE LES INDÚSTRIES

***Segons la mida
(treballadors)***

```
graph TD; A[Segons la mida (treballadors)] --> B[Petita empresa]; A --> C[Mitjana empresa]; A --> D[Gran empresa]; B --> E[Menys de 50 treballadors]; C --> F[De 50 a 250 treballadors]; D --> G[> De 250 treballadors];
```

***Petita
empresa***

***Menys de 50
treballadors***

***Mitjana
empresa***

***De 50 a 250
treballadors***

***Gran
empresa***

***> De 250
treballadors***

***Segons la
propietat del
capital***

```
graph TD; A["Segons la  
propietat del  
capital"] --> B["Societat  
limitada o S.L."]; A --> C["Societat  
anònima o S.A."];
```

***Societat
limitada o S.L.***

***Societat
anònima o S.A.***

SOCIETAT LIMITADA (SL)

- El conjunt del capital aportat pels socis ha de ser igual o superior a 3.005 €. Aquest capital està dividit en parts iguals, que s'anomenen **participacions**.
- Un soci pot vendre les seves participacions a altres socis, el seu cònjuge, ascendents o descendents, i a societats del mateix grup empresarial, però no a altres persones sense el consentiment de la resta dels socis.
- Els acords es prenen a les juntes per majoria.
- Cada participació dóna dret a emetre un vot.

SOCIETAT ANÒNIMA (SA)

- El conjunt del capital aportat pels socis ha de ser almenys de 60.101 €. Aquest capital està dividit en parts iguals, que s'anomenen **accions**.
- Normalment, les accions es poden comprar i vendre lliurement. Les accions de les empreses que cotitzen a **borsa*** es compren i es venen a través d'aquesta institució.
- Els acords es prenen a les juntes per majoria.
- Cada acció dóna dret a emetre un vot, però de vegades es limita el nombre màxim de vots que pot emetre un mateix accionista, i hi ha accions que donen dret a rebre beneficis però no a emetre vots.

***Segons
l'origen del
capital***

```
graph TD; A["Segons  
l'origen del  
capital"] --> B["Empresa  
pública"]; A --> C["Empresa  
privada"]; B --> D["El capital i la gestió  
provenen de l'estat,  
que n'és el  
propietari"]; C --> E["El capital i la gestió  
provenen de l'àmbit  
privat"];
```

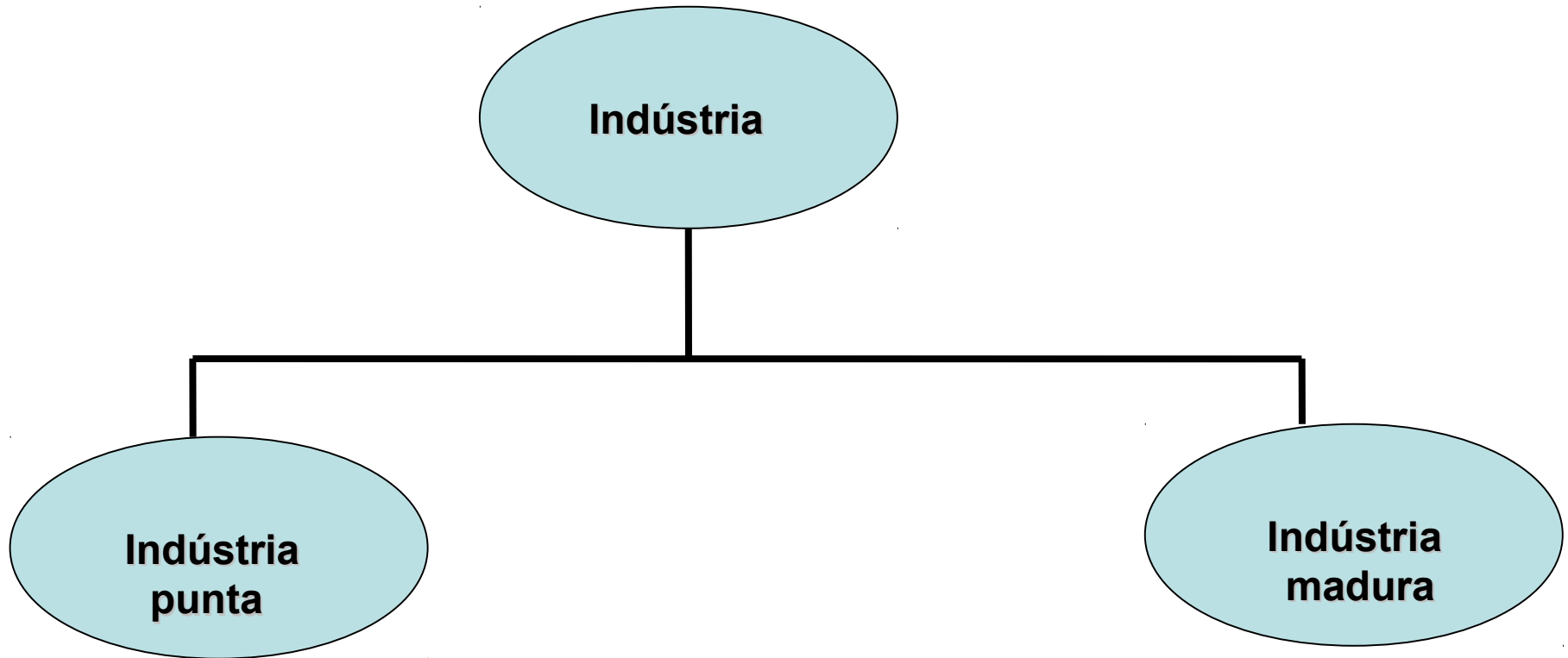
***Empresa
pública***

***El capital i la gestió
provenen de l'estat,
que n'és el
propietari***

***Empresa
privada***

***El capital i la gestió
provenen de l'àmbit
privat***

La indústria punta i la indústria madura

INDÚSTRIA PUNTA

Aquelles indústries que es troben en plena expansió. Actualment són les relacionades amb la informàtica, telecomunicacions i electrònica en general

En general es tracta d'indústria lleugera. Les seves característiques són:

- tecnologia molt avançada
- poc volum de primeres matèries i d'energia
- necessita moltíssima inversió i capitals
- normalment són grans empreses
- sol estar ubicada als països rics, prop dels centres d'investigació: universitats, parcs tecnològics,....

INDÚSTRIA MADURA

Aquelles que han arribat al punt màxim de desenvolupament, havent-se estancat la seva producció, sobretot per la utilització de tecnologia desfasada.

En el món desenvolupat es troben exemples en la siderúrgia i la minera.

Concentració industrial: què és? Com la podem distingir?

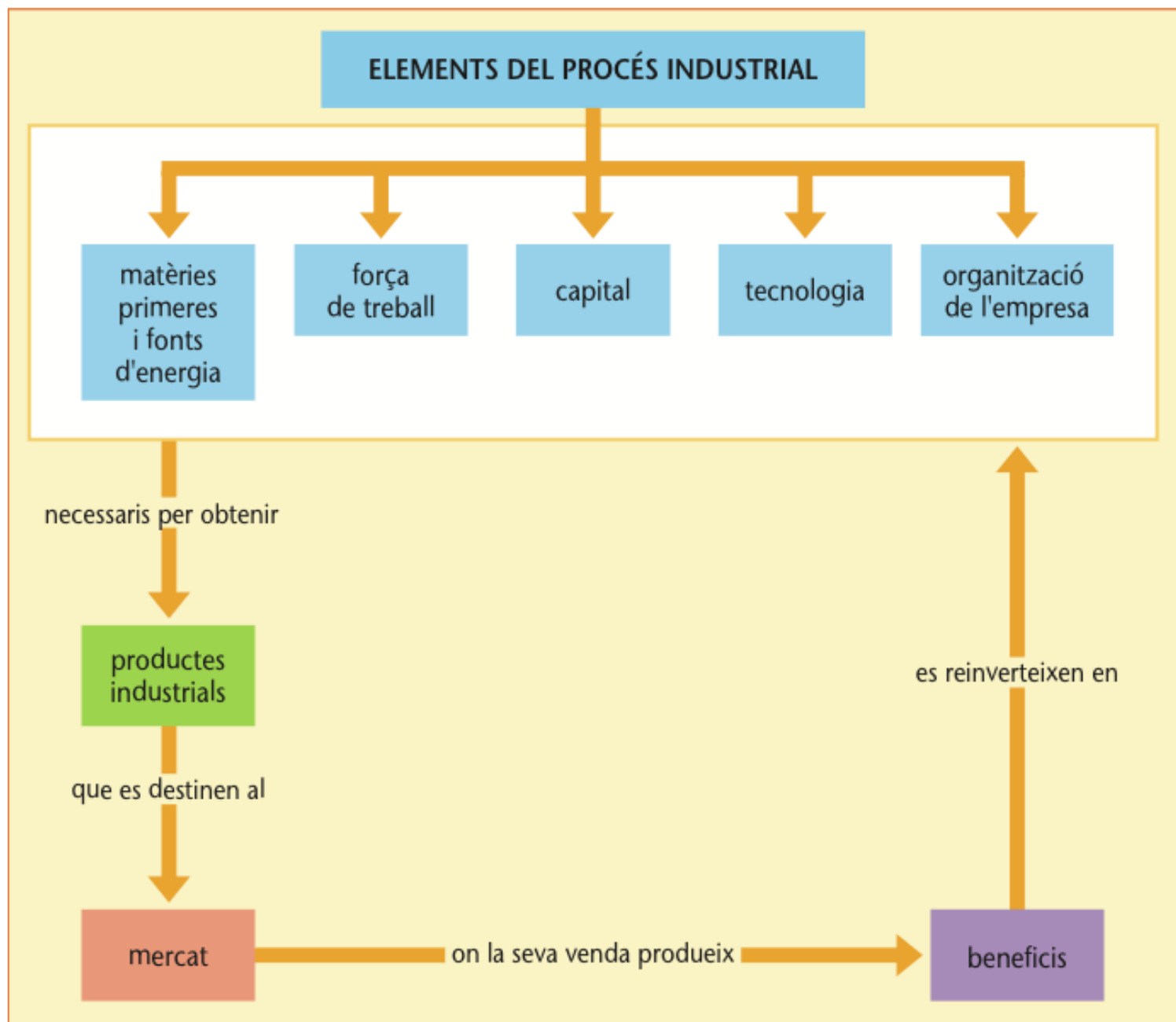
➤ Què és?

És el procés pel qual empreses diferents s'associen creant grups empresarials, concentrats.

➤ Tipus de concentració

- Concentració vertical: es tracta d'empreses d'un mateix sector però que realitzen productes diferents. Ex., Tèxtil: teles, fils, elaboració de roba, complements (sabateria, cinturons,...). Agrupant-se unifiquen esforços i augmenten la seva capacitat de venda
- Concentració horitzontal: es tracta d'empreses del mateix sector i del mateix procés productiu que associant-se creen un trust que copa tot el mercat. Ex., petroquímica.

ELEMENTS NECESSARIS PER OBTENIR UN PRODUCTE INDUSTRIAL

DIVISIÓ TÈCNICA DEL
TREBALL
VS.
DIVISIÓ SOCIAL DEL
TREBALL

Mà d'obra

Energia

**Matèries
primeres**

Mercat

**Factors de localització
industrial**

Comunicacions

**Factors polítics
i socials**

**Proximitat
a d'altres
empreses**

Territori

Factors de localització espacial de la indústria

Elements

Ítems

Mà d'obra

- Preparació (tècnica i coneixements)
- Legislació laboral
- Salaris (preu de la mà d'obra)
- Quantitat de mà d'obra

Energia

- Accés i preu de cost

Matèries primeres

- Accés i preu de cost

Comunicacions

- Accés a ports i aeroports
- Accés a ferrocarril i carretera
- Preu dels transports

Mercat (especialment prop de zones urbanes)

- Nombre de potencials consumidors
- Grau de riquesa dels consumidors (salaris, poder adquisitiu)
- Altres serveis: comercials, financers

Contacte amb altres empreses

- Intercanvi d'informació: noves tecnologies
- Possibilitat de col·laboració o d'associació (*lobbys*)

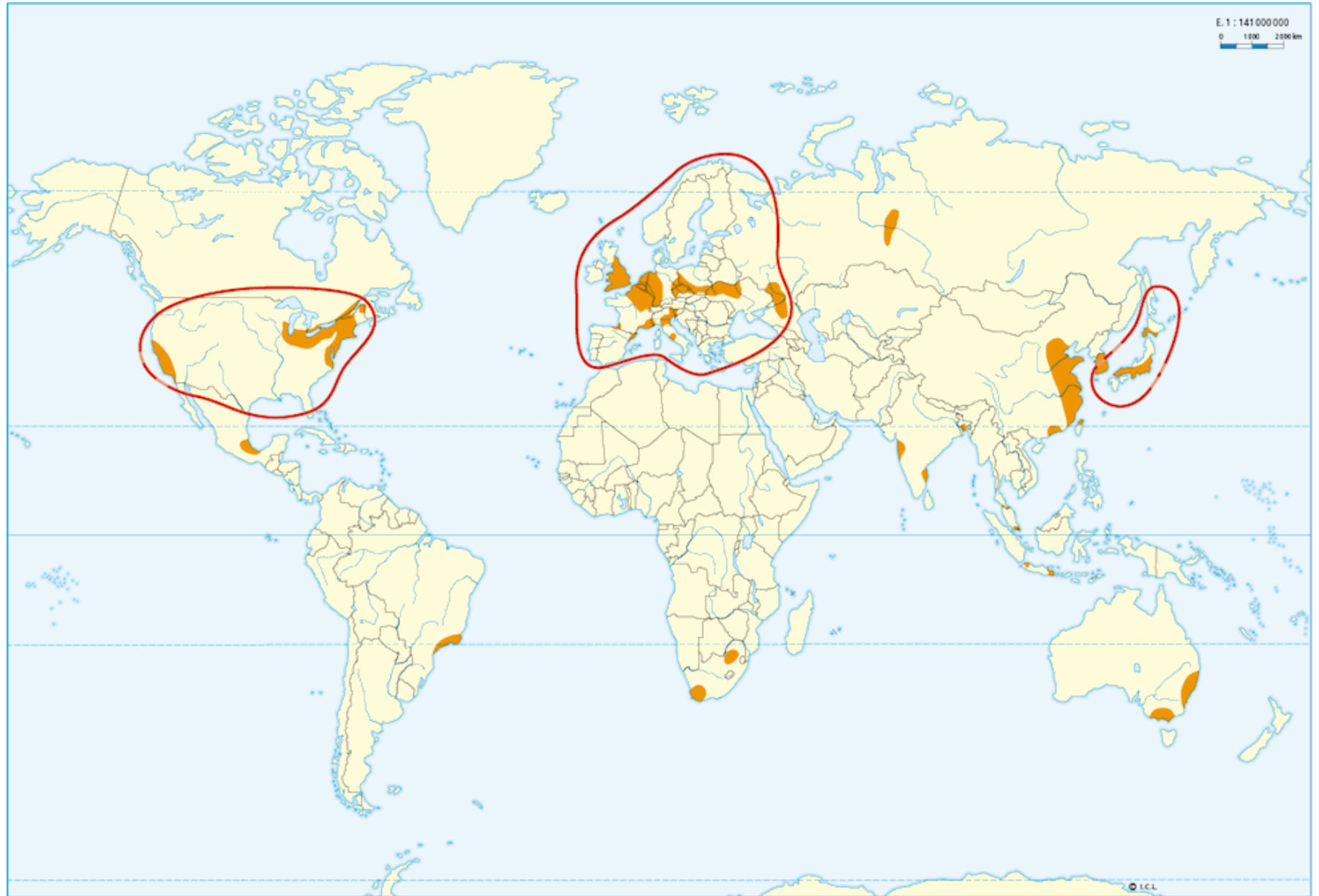
Territori

- Situació geogràfica
- Orografia (relleu)
- Recursos naturals

Factors polítics i socials

- Avantatges fiscals (impostos inferiors)
- Les legislació laboral i medioambiental
- Subvencions i ajudes

On es troba la indústria actualment?

On es troba la indústria actualment?

La regió industrial més extensa dels Estats Units està situada al nord-est i al sud dels Grans Llacs. Aquestes zones, riques en ferro i carbó, van desenvolupar la indústria siderúrgica i mecànica i van entrar en crisi en la dècada del 1980. La indústria d'alta tecnologia es concentra a la costa del Pacífic, a Califòrnia, i a altres zones del sud del país.

Mèxic ha desenvolupat indústries induïdes per capitals dels Estats Units, que troben situacions avantatjoses en aquest país fronterer.

A Amèrica del Sud hi ha nuclis industrials entre els quals destaca la zona de São Paulo, al Brasil. Es va desenvolupar a mitjan segle XX amb l'arribada de capitals estrangers per instal·lar-hi fàbriques de peces d'automòbils i indústria química.

La regió industrial d'Europa és la del Ruhr, a Alemanya, que al segle XIX va desenvolupar una indústria siderúrgica molt potent, gràcies a les seves mines de carbó. Avui està integrada en una gran regió industrial que s'estén des del Regne Unit fins al nord d'Itàlia, però que, a partir dels darrers anys del segle XX, va entrar en un procés de decadència i de desconcentració, deslocalització i descentralització de gran abast.

Àfrica és el continent menys industrialitzat. Actualment, algunes empreses xineses, europees i nord-americanes hi cerquen llocs avantatjosos per explotar matèries primeres i instal·lar-hi noves plantes industrials.

L'Índia disposa de nuclis industrials tradicionals i potents, com ara els situats al curs del Ganges amb centre a Calcuta i a la zona de Bombai. Avui dia s'hi desenvolupen altres centres, com ara el de Bengalaru, dedicat a les tecnologies avançades.

Austràlia concentra la seva indústria al sud-est. És un país que està ben relacionat amb el sud-est d'Àsia i amb els Estats Units.

El Japó és una gran potència industrial clàssica que destaca per la seva indústria mecànica i electrònica. S'estén per les illes del sud de l'arxipèlag, amb centres com ara Tòquio, Yokohama, Osaka i Nagoya.

La regió de Xangai o, en general, l'est de la Xina ha atret la inversió estrangera i ha experimentat un gran desenvolupament, animat per una mà d'obra barata i per la possibilitat de penetrar en el gran mercat que representa la Xina.

Taiwan, Corea del Sud, Filipines i Indonèsia i ciutats com ara Hong Kong, Singapur i Bangkok han desenvolupat indústries de maquinària, aparells electrònics, filats, confecció i calçats, aprofitant la mà d'obra barata i els avantatges fiscals.

